

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ”**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма 012 «Дошкільна освіта»

за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта»

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська мова за професійним спрямуванням
Викладач (-і)	Доктор педагогічних наук, доцент Гуменюк Ірина Михайлівна
Контактний телефон викладача	0980002038
E-mail викладача	iryna.humeniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Обов'язковий компонент ОП, аудиторна, дистанційна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/
Консультації	Семестрові, перед екзаменом
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення у навчальній дисципліні є особливості професійного мовлення (усного й писемного) фахівців педагогічної галузі.</p> <p>Українська мова за професійним спрямуванням – це новітня навчальна дисципліна, зорієнтована на фахово-мовленнєве вдосконалення здобувачів освіти для полегшення їх майбутньої адаптації у професійному середовищі, здобуття авторитету в колективі та кар'єрне зростання.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою навчальної дисципліни є формування усного й писемного професійного мовлення студентів шляхом підвищення рівня низки компетентностей (дискурсивної, загальнонаукової, підприємницької, термінологічної, документної, редакторсько-коректорської та ін.), розвитку інноваційності мислення та роботи з інформацією, підтримання інтересу до професійної діяльності для формування особистості конкурентоздатного фахівця, готового до постійного самовдосконалення в обраній сфері діяльності.</p> <p>Основними цілями навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сформувати чітке розуміння понять «мова» і «мовлення», «українська національна мова» та «українська літературна мова», «мова професійного спілкування», їх спільних та диференційних ознак; – вдосконалити володіння нормами сучасної української літературної мови, спираючись на знання та вміння, здобуті в ЗЗСО; – сприяти усвідомленню ролі державної мови в професійній діяльності педагога; – сформувати вміння диференціювати стилі сучасної української літературної мови, доречно користуватися їх засобами залежно від мети й ситуації спілкування; – домогтися засвоєння основних вимог Державного стандарту України на оформлення документів, правил укладання визначеного переліку документації; – забезпечити розуміння поняття «термін», вміння виокремлювати терміни в комунікативному або текстовому масиві, зіставляти українські та іншомовні термінологічні відповідники, збагатити мовлення студентів фаховою термінологією; – сформувати вміння анотувати й реферувати наукові тексти, здійснювати бібліографічний опис джерел, оформлювати покликання; – сформувати навички редагування й коректування наукових і офіційно-ділових текстів професійного спрямування; – вдосконалити вміння презентувати результати самостійної роботи шляхом логічного й цікавого впорядкування інформації засобами інноваційних технологій; – сприяти набуттю студентами якостей часової, інформаційної та прагматичної підприємливості. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):</p> <p>КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>	

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

Спеціальні (фахові компетентності) за стандартом вищої освіти України:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Трудові функції (професійні компетентності за груповою дією або групою трудових дій, що входять до них) за професійним стандартом:

A2.1 Організаційна. Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою.

B2.1 Педагогічне партнерство. Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності.

B3.1 Морально-етична. Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень.

Результати навчання:

ПРН-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	2
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна /вибіркова
1	012 «Дошкільна освіта»	1	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.	2	2	6
Тема 2. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.		4	10
Тема 3. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.		4	6
Тема 4. Документація з кадрово-контрактних питань.		4	6
Тема 5. Довідково-інформаційні документи.		4	10
Тема 6. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.		4	10
Тема 7. Редагування офіційно-ділових і наукових текстів.		4	10
Модульний контроль.		2	2
ЗАГ.	2	28	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Аудиторна робота (АР) – 10 балів. Тематичне тестування (ТТ) – 35 балів. Контрольна робота (КР) – 10 балів. Самостійна робота (СР) – 50 балів. Екзаменаційна робота (ЕР) – 50 балів. СПК = (АР + ТТ + КР + СР) / 2 + ЕР
Вимоги до письмових робіт	Види самостійної роботи: 1) робота з фаховими періодичними виданнями – 5 балів, 2-е практичне заняття; 2) стилістичне оформлення текстів – 5 балів, 3-10 практичне заняття; 3) редагування документів – 5 балів, 7-е практичне заняття; 4) робота з реквізитами – 5 балів, 5-е практичне заняття; 5) підготовка індивідуальної папки зі зразками ділової документації – 10 балів, 12-е практичне заняття; 6) робота з мережевими ресурсами – 5 балів, 9-е практичне заняття; 7) підготовка інформаційних проєктів – 10 балів, 2-12 практичні заняття; 8) редагування фахових наукових текстів – 5 балів, 13-е практичне заняття. Контрольна робота – 10 балів, 14-е практичне заняття. Неприпустимі плагіат та списування. Лінгвістичні норми повинні відповідати вимогам чинного «Правопису української мови». Завдання, здані із запізненням без поважної причини (офіційне звільнення з підтвердженням довідкою чи заявою) оцінюються за шкалою, нижчою на 1 рівень.
Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	Вчасно здані основні види робіт. Загальна сума балів – не нижче 50.
Підсумковий контроль	Екзамен.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: написані самостійно, відповідно до завдання, з дотриманням норм української літературної мови, здані вчасно.</p> <p>Академічна доброчесність: неприпустимі плагіат та списування, використання ШІ.</p> <p>Відвідування занять: Пропущені заняття (як лекційні, так і практичні) з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» зараховуються за умови їх теоретико-практичного відпрацювання. Необхідно виявити достатній рівень теоретичних знань з пропущеної теми, а також показати вміння їх практичного застосування. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів.</p> <p>Неформальна освіта: 5 балів за пройдений курс, рекомендований викладачем. Максимально – 10 балів.</p> <p>Нарахування додаткових балів здійснюється за умови активної участі студента в позааудиторній роботі: виступи на конференціях, підготовка до друку статті, робота в проблемній групі, здобуття неформальної освіти тощо. Максимальна кількість додаткових балів – 10.</p>	
8. Рекомендована література	
Навчально-методичне забезпечення	
<ol style="list-style-type: none"> Гуменюк І. М., Білавич Г. В. Базовий курс української мови за професійним спрямуванням. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 172 с. Гуменюк І. М., Білавич Г. В. Глосарій навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням». Івано-Франківськ: ТУР-Інтелект, 2020. 70 с. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/10861/1/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B9%20%D0%A3%D0%9C%D0%B7%D0%B0%D0%9F%D1%81.pdf Гуменюк І. М. Хронологічний бібліографічний покажчик праць з української мови за професійним спрямуванням у наукових виданнях кінця ХХ – початку ХХІ ст. Івано-Франківськ: ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2021. 88 с. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/11711 	

4. Гуменюк І. М. Посібник-практикум з української мови за професійним спрямуванням (на основі текстоцентричного підходу) : навчальний посібник для студентів спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта. Івано-Франківськ, 2022. 168 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/16597/1/%d0%9f%d0%be%d1%81%d1%96%d0%b1%d0%bd%d0%b8%d0%ba%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d1%83%d0%bc %d0%93%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%8e%d0%ba.pdf>
5. Гуменюк І. М. Українська мова за професійним спрямуванням у схемах і таблицях : навчально - методичний посібник для викладачів і студентів педагогічних ЗВО. Івано - Франківськ, 2022. 184 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/han dle/123456789/13833>
6. Гуменюк І. М. Хрестоматія наукових праць з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». Частина І (1994–2010 рр.). Івано-Франківськ, 2022. 224 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/han dle/123456789/13832>

Базова література

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. 2-ге вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2009. 376 с. URL: http://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_123.pdf
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/412009.pdf
3. Український правопис / Українська національна комісія з питань правопису. Київ, 2019. 282 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
4. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів. ДСТУ 4163-2020. URL: https://zakon.help/files/article/11494/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%204163_2020.pdf

Додаткова література

1. Гуменюк І. М. Самостійна робота студентів з вивчення української мови за професійним спрямуванням. *New Inception : науковий журнал / Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2021. № 3–4 (5–6). С. 52–61. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5972371>
2. Гуменюк І. М. Навчально-методичне забезпечення української мови за професійним спрямуванням: концептуальні засади профілізації. *Проблеми сучасного підручника*. 2021. Вип. 26. С. 85–93. <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2021-26-85-93>
3. Гуменюк І. М. Сучасні підходи до навчання української мови за професійним спрямуванням: перспективні вектори досліджень. *Молодь і ринок*. 2021. № 4. С. 92–99. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.236356>
4. Гуменюк І. М. Методика навчання української мови за професійним спрямуванням як галузь української лінгводидактики. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2021. № 1 (11). С. 144–157. <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2021-11-1-144-157>
5. Гуменюк І. М. Функційно-стилістичний підхід до навчання української мови за професійним спрямуванням майбутніх учителів початкових класів. *Академічні студії. Серія : Педагогіка*. 2021. Вип. 3. Ч. 1. С. 33–38. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.1.6>
6. Humeniuk I. The Project-Based Learning Technology in the Methodology of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*. 2021. № 25. С. 89–95. <https://doi.org/10.15330/msuc.2021.25.84-87>
7. Humeniuk I. M. The Use of ICT to Provide the Components of the Methodical System of Teaching Ukrainian Language for Professional Purposes. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*. 2022. № 27. С. 12–16. <https://doi.org/10.15330/msuc.2022.27.12-15>
8. Гуменюк І. М. Структурно-функційна модель навчання української мови за професійним спрямуванням майбутніх учителів початкових класів і вихователів. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2022. № 1 (23). С. 13–20. <http://doi.org/10.51707/2618-0529-2022-23-02>
9. Humeniuk I., Blyznyuk T. Interdisciplinary coordination in the primary school teacher and educator training system. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences*. 2022. Vol. 9, № 1. P. 139 – 145. [doi: 10.15330/jpnu.9.1.139-145](https://doi.org/10.15330/jpnu.9.1.139-145)
10. Humeniuk I. Gamification Elements in the Process of Ukrainian Language Training of Pedagogy Specialists. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Scientific edition. Series of Social and Human Sciences*. 2023. Vol. 10, № 1. P. 126–132. <http://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.126-132>

Викладач – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової освіти,
Гуменюк Ірина Михайлівна